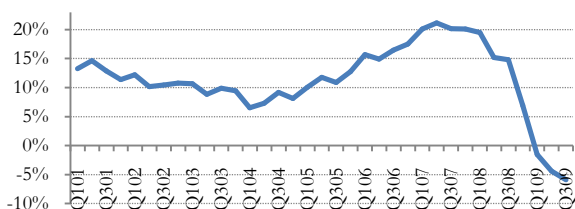

Keskmine palk

Eesti majanduskasvu osaks olnud kiire palgakasv on praeguseks peatunud. Veelgi enam – selle aasta esimeses kvartalis langes keskmine brutokuupalk võrreldes eelmise aasta vastava kvartaliga viimase 16 aasta jooksul esimest korda.

Langus on jätkunud ka teises ning kolmandas kvartalis. Ulatuslik kulude kärpimine ettevõtete poolt ning valitsuse korduvad eelarvekärped on sissetulekud vähendanud nii erasektoris kui ka riigitöötajatel. Kolmandas kvartalis langes brutokuupalk aastatagusega võrreldes kõige enam ehitussektoris (13,8%), keskmiseks languseks kujunes aga 5,9% (joonis 30).

Joonis 30. Brutokuupalga aastane muutus

Allikas: Statistikaamet

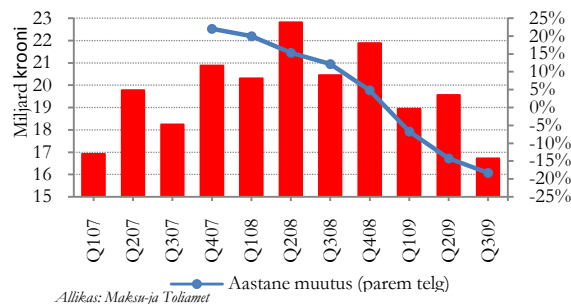
Keskmise palga langus aastatagusega võrreldes on püsinud suhteliselt mõõdukas, võrrelda isegi SKP languse ulatusega. Rolli mängib tõsiasi, et riigisektoris on palku aeglasemalt kärbitud kui erasektoris. Oluliselt on vähenenud hõivatute ehk palgasajate hulk, mis tähendab, et kogu palgafondi ehk tehtud väljamaksete summaarne langus on olnud oluliselt suurem, kui keskmise palga muutus. Seega on töötasuna laekuvate sissetulekute vähenemise tegelik mõju eraisikute tarbimisvõimele suurem keskmise palga muutus seda peegeldab.

Füüsilistele isikutele tehtud väljamaksete summa ulatus tänavu kolmandas kvartalis 16,7 miljardi kroonini samal ajal kui aasta tagasi oli see 20,45 miljardit krooni. Palgatulud kokku vähenesid seega aastatagusega võrreldes 18,3% ehk 3,7 miljardi krooni võrra. Palgafondi aastase langusega samas suurusjärgus on olnud ka jaemüügi ning eratarbimise vähenemine.

Seega keskmisest palgast olulisem on vaadata palgafondi, mis viitab, et Eesti töötajatel on eelmise

aastaga võrreldes 3,7 miljardit krooni ehk 18,3% võrra väiksem kvartaalne sissetulek (joonis 31).

Joonis 31. Töötajatele tehtud brutoväljamaksed

Allikas: Maksu-ja Tolliamet

Tarbimise kosumise eelduseks on just palgafondi langustrendi peatumine ja edasine võimalik pöördumine. Samas sunnib buumiajaga võrreldes väiksem tegevusmaht paljusid ettevõtteid palgakuludes jätkuvaid korrektuure tegema. Kuna tööhõive vähenemine jätkub meie prognoosi järgi 2010. aastal, võib kogu palgafondi languse stabiliseerumist oodata alles 2011. aasta esimesel poolel.

Nii 2009. kui ka 2010. aasta sisemajanduse koguprodukt tuleb lähedane 2006. aasta tasemele. Samas on keskmine palgatase 2006. aastaga võrreldes endiselt enam kui 30% kõrgem. Seega on vaatamata toimunud kärpetele tööjõukulude koomale tõmbamine nii era- kui avalikus sektoris jätkuvalt põhjendatud.

Eesti konkurentsivõime seisukohast on palgakulude langus mõistagi positiivne. Kui eelmise majanduslanguse järgselt oli üheks peamiseks kiire majanduskasvu taastumise toetajaks eksport, siis olulist rolli selles mängis sinne madal tööjõukulude tase. Tänapäevaks on nimetatud kulueelis suurel määral kadunud. Samas võimaldavad palgakasvu peatumine ning võimalik edasine langus ettevõtetel tasapisi oma tootlikkust taas tõstma hakata.

Ootame 2010. aastal languse jätkumist nii keskmise palga kui ka palgafondi mahu osas. Olukord tööturul jätab ettevõtjatele jätkuvalt võimaluse palgakulusid optimeerida. Samuti jätkub mõõdukas tööjõukulude kärpimine avalikus sektoris. Keskmine palga languseks ootame 2010. aastal 5%.

Hinnad

Eesti avatud majanduse hinnataset kujundavad olulisel määral väliskeskkonnast tulenevad mõjud. Nii toetas sünnit buumiaastate kiiret hinnatõusu